

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Ex fine iudicium

urn:nbn:de:bsz:31-101049

EX FINE IVDICIUM.

IN omni re iudicandi, ac consulendi principium est, nosse id, de quo consilium institutum est, aut totâ viâ aberrare necessum est, ait Plato. Multa enim quotidie incidunt in vitam mortaliū, quæ si obiter tantum inspiciantur, & prout primâ fronte in oculos incurrunr, facîle quisvis damnaturus est; & contra penitus eadem consideranti, ac scopum agentis intuenti, bona ac iusta videbuntur. Finis omnia discriminat. Ecce! supplicia quantum à sevitiâ abeunt? sanguis enim ubertim effunditur. Tributa ab avaritiâ? pecunia avidè congeritur. Censura à rigore? frenum & modus invitis imponitur. Ab omnibus igitur, cum Lactantio, humanitatis iure postulamus, ut non prius damnent, quàm universa cognoverint; igitur ut ait ille, in omni re

Iudicium suspende, scopus dum notus agentis,

VAn alle raetslagen, diemē voorneemt, is het beginsel recht te verstaen de saken waer over men gesint is raet te plegē, seyt Plato; of andersins moctmē noodelic gantsch en al mis tasten. Daer vallē dagelijcx in dit leven veel dingē voor, dewelcke van buyten af, en als in het voor-bygaen alleē bemerckt zijnde, verwerpelijck schynen, maer nader onderstaft, ende het oogmerc van dē genen diese beleyt, wel ingenomen wesende, werden goet en loflick bevonden. wat verschilt doch straffe van wreecheyt? nadienmen in beyde bloet vergiet. VVat schattinge van giericheyt? nadienmen in beyde gelt vergaert. VVat bestraffinge van hardicheyt? nadienmen door beyde de wederspannige een gebit indē muyl werpt. Sekerlijck het eynde ontdeē het onderscheyt van alle dingen. VVy vercysschen daerom van alle menschen, met Lactantio, na het recht der menschelijckheydt, dat niemant yet en verwerpe voor hy het selve ten volen heeft leeren kennen.

L. 24. ff. de ll.

Incivile est nisi totâ lege perspectâ, una aliquâ particiâ ejus propositâ, iudicare vel respondere.

C majores de baptism.

Non debet separari cauda à capite.

ff 2

2. CO.

De droefheyt die na God is, wercke vreesse ter salicheyt.

ALs yemant sit en naeyt, hy schijnt het doeck te breken,
Maer schoon de naelde quetst het garen heelt de stekē:
Al is de stale punt niet eyghen aen den naet,
Sy maect noch evenvel het open voor den draet.
Al vvorter door den anxt geen mensche vvederboren,
Tervvijl de ziele klaeght haer trooft te zyn verloren,
Tis evenvel de schric die ons den geest bereyt,
En tot een beter vverck de rechte gronden leyt.

Si non parat, saltem præparat.

L*ntea non conjungit acus, dum lintea pungit,
Sed via, quæ tandem lintea jungat, erit.
Nam simulac subjecta chalybs per carbasa transit,
Mox comitem medicum vulneris auctor habet.
Anxietas, quæ mente latet, quæ pectora turbat,
Non est quod nobis corda renata facit:
Illa tamen sternitque viam, reseratque scatebras;
Principium timor est, Spiritus implet opus.*

Vous avez esté contristez, selon Dieu.

LOrs que la docte main, le drap rompu va poindre,
Ce n'est pas proprement ce que le drap fait joindre,
Mais pour la voye ouvrir. Nos tremblements & pœurs
N'est pas l'Esprit, mais pour nous preparer les cœurs.

SI NON